

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 72:

Forslag til folketingsbeslutning om demokratiske og samfundsmæssigt bæredygtige pensionsinvesteringer.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.
(Fremsat 12/1 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg synes, det er glimrende, at vi med jævne mellemrum får en debat om demokrati og pensionsinvesteringer i Folketinget.

Udgangspunktet for medlemsdemokratiet i pensionskasser og livsforsikringselskaber er det aftalebaserede danske arbejdsmarkedspensionssystem.

Arbejdsmarkedspensionerne omfatter jo i disse år 1,7 mio. lønmodtagere. Der er tale om aftaler indgået mellem arbejdsmarkedets parter eller ude på arbejdspladserne mellem den enkelte arbejdsgiver og lønmodtager. Og i modsætning til mange andre europæiske lande har der ikke i Danmark været behov for at gennemføre arbejdsmarkedspensioner ved lov. Det finder jeg uhyre positivt, ligesom jeg finder det væsentligt at respektere det solidariske element, der er i de aftalebaserede arbejdsmarkedspensioner og de tilknyttede forsikringsordninger.

Jeg er enig i SF's intentioner om at fremme demokrati og medlemsindflydelse i de kollektive pensionsordninger, men jeg er ikke enig i, at midlet skal være lovgivning på den måde, SF har foreslået det her. Den eksisterende lovgivning giver rammer for stor medlemsindflydelse, derfor ser vi også meget store forskelle på de forskellige ordninger.

Ved en tilsvarende debat for snart 3 år siden noterede jeg mig, at Folketinget generelt var utilbøjeligt til at lovgive om de aftalebaserede arbejdsmarkedspensioner. Selv SF vedgik, at disse arbejdsmarkedspensionsordninger var aftalestof.

Jeg synes, at det er af stor værdi, at medarbejderne inddrages i udformningen af arbejdsmarkedspensionerne og i investeringspolitikken, og derfor skal arbejdsmarkedets parter, medlemmerne, pensionsinstitutterne, også opfordres til fortsat at øge medlemsindflydelsen og gennemsigtigheden og åbenheden i forvaltningen af medlemmernes opsparing. Det er ikke kun et anliggende for en professionel ledelse, hvor god den end måtte være.

Det er absolut ikke ideer, der mangler. Betænkningen om mere demokrati og åbenhed, om pensionsinstitutternes investeringsbeslutninger, som kom for godt 3 år siden, indeholder mange overvejelser om, hvordan medlemmernes indflydelse kan øges i de kollektive overenskomster. Og flere selskaber har på baggrund af betænkningen inden for de senere år intensiveret kontakten til medlemmerne med henblik på at fremme åbenhed, medlemsindflydelse m.v.

Som en følge af betænkningen blev Pensionsmarkedsrådet nedsat, og Pensionsmarkedsrådet har i sin første rapport fra august 1998 sat fokus på åbenhed i beslutningsprocessen og udviklingen af medlemsindflydelse omkring pensionsinstitutternes investeringspolitik. Her tænker jeg bl.a. på rådets forslag om, at pensionsinstitutterne offentliggør allerede udarbejdede etiske retningslinjer, og at der udarbejdes bedre sammenlignelige nøgletal. Pensionsmarkedsrådet anbefaler også, at pensionselskaberne iværksætter yderligere undersøgelser til supplerende og systematisk belysning af medlemmernes ønsker til ordningernes indretning.

Endelig vil jeg også nævne, at jeg i løbet af dette forår vil udsende en pjece om, hvordan opsparerne kan få indflydelse på pensionsordningerne. Pjecen er tænkt som inspiration for dem, der kunne tænke sig at forholde sig aktivt til bl.a. pensionselskabernes investeringspolitik.

SF har fuldstændig ret i, at medlemsdemokratiet i pensionskasser kan fremmes ved at ændre på kassernes vedtægter, så flertallet af pensionskassens bestyrelse vælges af og blandt medlemmerne. Medlemsindflydelsen i arbejdsmarkedspensionsordningerne organiseret af

livsforsikringsaktieselskaber kan også fremmes på forskellig vis. Men SF ved godt, og jeg vil gerne gentage det, at jeg og regeringen så absolut foretrækker, at medlemmerne selv tager fat i processen i deres egen forening for at ændre bl.a. vedtægterne, hvis de ønsker det.

Endvidere peger SF selv på muligheden for at etablere investeringspuljer som eksempel på fremme af demokratisk medlemsindflydelse. Jeg vil godt understrege, at det faktisk er muligt for pensionskasser og livsforsikringsselskaber at etablere investeringspuljer i dag, og mange har allerede gjort det. Men det er naturligvis op til pensionsinstitutterne selv at beslutte, om de vil udbyde disse produkter.

I takt med at arbejdsmarkedspensionerne udbygges, forventer jeg, at flere og flere selskaber vil tilbyde disse produkter, og jeg tror endog, at Folketinget og debatten i Folketinget kan bidrage til at sætte fokus på disse muligheder.

Jeg synes også, det er vigtigt i denne sammenhæng at nævne, at LD sidste efterår via lovgivningen her i Folketinget fik mulighed for at tilbyde sine kunder investeringspuljer.

Så vil jeg gerne knytte et par kommentarer til SF's forslag om det, der kaldes samfundsmæssig ansvarlighed og bæredygtighed:

Regeringen er helt enig med SF i, at pensionsordningernes midler skal forvaltes, så de bliver til størst mulig gavn for lønmodtagerne, men SF ønsker at ændre på lovgivningen, således at pensionsinstitutterne ikke længere skal investere efter det, der i den nugældende lov hedder højest mulig forrentning.

SF ønsker kravet ændret til, at investeringerne skal forvaltes inden for rammerne af en social, økonomisk og økologisk bæredygtig udvikling, som det står skrevet i B 72.

Må jeg spørge, om det i øvrigt er uforeneligt med højest mulig forrentning? Det er det altså ikke efter min opfattelse. Og mon ikke medlemmerne og opsparerne også ønsker en rimelig sikkerhed for en passende forrentning af deres opsparing?

I SF's forslag står der, og jeg citerer fra punkt 2: »Pensionsordningernes midler skal forvaltes, så de bliver til størst mulig gavn for lønmodtagerne.« Det tror jeg alle er enige om. Men så kommer den næste sætning, og dér står: »Det betyder, at pensionsordningerne skal forvalte deres midler således, at de inden for rammerne af en social, økonomisk og økologisk bæredygtig udvikling bliver til størst mulig gavn for pensionsordningen.«

Det er jo ganske interessant, at SF påtager sig at definere, hvad der er til størst mulig gavn for lønmodtagerne. Egentlig troede jeg, demokrati gik ud på, at lønmodtagerne havde indflydelse på, hvad de mente, der var til størst mulig gavn for dem. Og her skiller vandene også partipolitisk, hvis jeg må antyde det, selv om jeg står her som minister. Det var ment venligt.

For mig at se er det et centralt punkt i lovgivningen, at pensionsinstitutterne skal søge at opnå det højest mulige afkast af de foretagne investeringer. Det krav er selvfølgelig af stor betydning for at tilgodese et af de centrale formål med opsparingen, nemlig at sikre en så høj pension som muligt. Et andet centralt formål med opsparingen er selvfølgelig, at samfundet som sådan har glæde af opsparingen og de investeringsmuligheder, der følger med store opsparinger.

Jeg tror, det er vigtigt også for opbygningen af arbejdsmarkedspensionsordningerne, at de enkelte pensionsopsparere ikke oplever unødvendig usikkerhed om deres pensioners størrelse. Afkastkravet er et værn imod, at pensionsinstituttets ledelse placerer kapital i strid med opsparernes økonomiske interesser.

Og så vil jeg godt understrege – og det har vi også diskuteret før i Folketinget – at der er meget betydelige frihedsgrader for den konkrete investeringspolitik under respekt for kravet om, at det højest mulige afkast skal tilstræbes. Kravet kan fortolkes og bliver i praksis fortolket således, at pensionsinstitutterne ikke må foretage investeringer, som på forhånd kan antages at give en lavere forrentning end den, der i det lange løb – og jeg understreger: i det lange løb; det er jo årtiers perspektiv, der er for investeringerne – kan opnås på kapitalmarkedet.

Lovgivningen forhindrer således i virkeligheden kun investeringer, hvor det forventede afkast er lavt, samtidig med at risikoen er uforholdsmæssig stor. Den eksisterende lovgivning er derfor selvfølgelig ikke til hinder for, at der kan investeres i miljøvenlig produktion, endsi-ge i økologisk produktion, slet ikke. Efter mange analytikeres opfattelse kan den type produktion netop i særdeleshed være rentabel i længden.

I øvrigt er det jo en udpræget opfattelse også hos de institutionelle investorer, at ikkebæredygtige virksomheder er risikable investeringer, fordi der ikke er sikkerhed på lang sigt.

I virkeligheden mener jeg, at SF beskriver et problem, som ikke er et reelt problem.

SF foreslår også, at bestyrelsen skal fremlægge etiske principper for investeringerne i årsregnskaberne.

I forbindelse med debatten om etiske investeringer i forsommeren 1997 valgte en række pensionselskaber at offentliggøre overordnede principper for investeringsvirksomheden.

Jeg er enig i Pensionsmarkedsrådets anbefaling om, at de allerede udarbejdede etiske retningslinjer offentliggøres. Det må imidlertid være op til selskaberne og medlemmerne selv at beslutte, om der skal udarbejdes en etisk investeringsstrategi, og hvor detaljeret den skal være.

Spørgsmålet om etiske investeringer er under løbende udvikling, og der foregår en debat. Jeg finder det ikke klogt at lovgive om disse spørgsmål. Også her må den offentlige debat og medlemmernes engagement præge kravene til investeringspolitikken. Det ser vi også ske i praksis.

Hensynet til sikkerheden i afkastet er også begrundelsen for, at regeringen ikke kan tilslutte sig SF's forslag om at ophæve den nuværende begrænsning af investeringer i aktier på 50 pct. af en pensionskasses eller et forsikringselskabs formue. Vi fik investeringsgrænsen løftet fra 40 pct. til 50 pct. i forbindelse med pinsepakken. Så lad os lige slå koldt vand i blodet lidt endnu.

Det er vigtigt at sikre et stabilt afkast, så selskaberne og pensionskasserne til enhver tid kan opfylde forpligtelserne over for forsikringstagerne. Derfor skal der være en begrænsning af aktiernes andel af formuen, idet aktier er forbundet med større kursrisiko end obligationer og andre såkaldt guldrandede aktiver.

Jeg er imidlertid bekendt med, at det udvalg, der er nedsat i Økonomiministeriets regi, udvalget om den finansielle sektor efter år 2000, også ser på denne problemstilling. Udvalget forventes at afgive rapport dette forår, og så kan vi jo eventuelt tage temaet op igen.

Lad mig afslutningsvis gentage, at regeringen er enig i SF's sigte om at fremme åbenhed og demokrati i de kollektive ordninger. Midler til at opnå dette mål er imidlertid ikke lovgivning på det aftalebaserede område yderligere end det, vi kender i dag, men derimod at arbejde for åbenhed, gennemskuelighed og gennemsigtighed i pensionsinstitutternes investeringer og indretning. Det er forudsætningen for, at medlemmerne kan engagere sig i investeringspolitikken. Jeg føler mig overbevist om, at det er

den vej, vi skal gå, og ikke gennem lovgivning som foreslået af SF.

Regeringen vil selvfølgelig følge udviklingen nøje og har også forventninger om, at Pensionsmarkedsrådets arbejde med en årlig rapport, der belyser udviklingen på disse områder, er med til at skabe en opinion og en interesse både i institutterne, hos arbejdsmarkedets parter og ikke mindst hos medlemmerne af opsparingsordningerne, altså de kollektive overenskomster, for at gå videre af den vej, som er afstukket.

Ole Hækkerup (S):

På mange måder er det, der ligger her i beslutningsforslag nr. B 72 jo i lighed med de intentioner, vi så i lovforslagene nr. L 153 og L 154, og jeg skal derfor bare kort igen sige, at vi fortsat ikke ser nogen modsætning mellem økonomi og økologi, og at der heller ikke nødvendigvis er nogen modsætning mellem økonomisk effektivitet og større lighed. Jeg brugte det eksempel med ATP for et øjeblik siden, og jeg mener stadig væk, at det er lige godt.

Alligevel vil jeg gerne sige, at de intentioner, der ligger i beslutningsforslaget, på mange måder er sympatiske og kan være gode og rigtige, når SF foreslår, at der skal investeres mere etisk. Og det synes jeg selvfølgelig, fordi vi ved at støtte de virksomheder, der værner om mennesker og miljø, er med til at sikre, at nogle af de værdier, vi sætter allerhøjest i vores samfund, også vinder frem på arbejdspladserne og i erhvervslivet.

Men vi mener ikke, at pensionsinvesteringerne skal reguleres ved lov, og lad mig herunder blot nævne – og det var vi også lidt inde på under den tidligere debat – at for så vidt angår de pensionsordninger, der er en del af aftalerne i forbindelse med de kollektive overenskomster, undrer det os stærkt, netop med hensyn til det, der er udtryk for aftalemodellen, at det er SF, der foreslår, at vi dér skal forstærke reguleringen. Det bærer os selvfølgelig lidt hen i retning af, at hr. Aage Frandsen aldrig rigtig fik svaret mig på, hvad det var for betæneligheder, han havde.

Jeg kunne nemlig stadig væk godt tænke mig at få de betæneligheder noget mere uddybet, og det så meget mere som det mange tilfælde jo har været lige så meget ud fra samfundsøkonomiske hensyn, man har givet afkald på nogle lønstigninger til fordel for en pensionsopsparing. Og det synes jeg da på mange måder er

fornuftigt og rimeligt, men jeg synes også, at den udvikling skal fastholdes, og den skal fastholdes ved, at der ikke er tvivl om, at det er af-talebaseret med hensyn til de pensionsopsparringer, der f.eks. er lavet i de kollektive overenskomster, ligesom det er det for den almindelige løndannelse.

På den måde vil jeg gerne sige, at det for Socialdemokratiet er vigtigt at værne om lønmodtagernes frihed til selv at bestemme over de indbetalte pensioner og det er vigtigt, at vi fortsat respekterer lønmodtagernes ønsker og valg og selvfølgelig på samme måde respekterer arbejdsgiverne. Det skal vi ikke gribe ind over for.

Endelig vil jeg også gerne i forlængelse af det, ministeren sagde, gøre opmærksom på, at vi ser en udvikling i øjeblikket, som jeg på mange måder synes vi skal glæde os over, men som vi også skal påskønne, og som vi også – og det vil jeg også gerne sige under dette forslag – skal give et signal om at vi ønsker at fremme. Og det er netop at se på andre principper og nye muligheder og turde foretage noget af det, som er utrolig vigtigt for at prøve noget nyt, nemlig at have en tålmodig, men risikovillig kapital.

Endelig skal jeg huske afslutningsvis at sige, at i forbindelse med afvisningen af beslutningsforslaget har jeg lovet hr. Anders Samuelsen fra De Radikale at sige, at de også står bag afvisningen.

Rikke Hvilshøj (V):

Dette forslag fra SF skal jo ses i forlængelse af lovforslagene nr. L 153 og L 154, som vi netop har behandlet. Her drejer det sig blot om de af-talebaserede pensionsordninger, dvs. firmapensioner og pensionsordninger aftalt via overenskomstforhandlingerne.

Venstres holdning til dette forslag er, forhåbentlig ikke overraskende, helt i tråd med de argumenter, som jeg fremførte under de to foregående lovforslag. Det er helt principielle forskelle, der skiller Venstre og SF i dette spørgsmål.

Demokratisering og medindflydelse er principper, vi i Venstre kan støtte, men vi skal ikke nødvendigvis give flertallet magten dér, hvor vi kan give den enkelte retten til selv at bestemme over egen opsparing.

Derfor ser Venstre også gerne her, at den enkelte får råderetten over placeringen af sine pensionsmidler, og vi kan således ikke støtte dette beslutningsforslag.

John Vinther (KF):

Da Det Konservative Folkepartis ordfører, hr. Knud Erik Kirkegaard, ikke kan deltage i behandlingen af dette forslag, skal jeg også her kort på vegne af Det Konservative Folkeparti redegøre for vores holdning.

I Det Konservative Folkeparti finder vi det langt vigtigere, at det enkelte medlem individuelt får gode muligheder for at stemme med fødderne, som det jo er sagt, dvs. mulighed for at flytte sin pensionsopsparing til den pensionskasse, som han eller hun har den største tillid til. Det finder vi er vigtigere, end at medlemmerne, således som SF ønsker det, får mulighed for kollektivt at deltage i en afstemning om bestyrelsesmedlemmer.

I øvrigt afviser vi de retningslinjer for investeringspolitikken, som SF foreslår, med nøjagtig de samme argumenter, som jeg for kort tid siden fremførte under behandlingen af L 153 og L 154.

Det Konservative Folkeparti kan således ikke tilslutte sig forslaget.

Mogens Andreasen (DF):

Som SF selv har anført, hænger dette forslag nøje sammen med L 153 og L 154, og jeg har allerede under behandlingen af de to lovforslag givet udtryk for, at vi ikke har noget imod en demokratisering og en medbestemmelse på det her område. Vi har så også under behandlingen af de to tidligere lovforslag peget på, at de penge skulle tilbage til yderne.

Men jeg må nok sige, at vi sammenlagt, som jeg sagde ved behandlingen af de to øvrige forslag, er stærkt tvivlende over for, om det her er den rigtige løsning. Men vi vil arbejde i udvalget og se på, hvilke løsninger der kan findes frem til, hvis der skal laves nogle ændringer.

Jette Gottlieb (EL):

Også i det her forslag er Enhedslisten enig med SF i principperne om demokratisering af pensionskasserne, og vi vil også gerne tilskynde kasserne til at tage miljømæssige og sociale hensyn i investeringspolitikken. Aktioner i den retning har jo været fremtrædende i visse af pensionskasserne, hvor grupper af medlemmer har prøvet at lave forslag til ændringer og investeringer, og vi har støttet den type aktioner de pågældende steder. I den forbindelse er muligheden for specielt investeringspuljer ret vigtig, fordi det er dét, der giver nogle reelle muligheder.

Enhedslisten støtter altså hovedlinjen i forslaget.

Christian Jensen (FP):

Når man ser dette beslutningsforslag, som er fremsat af hr. Aage Frandsen m.fl. fra SF, og man ser overskrifterne til de enkelte punkter i forslaget, ser de jo ikke særlig foruroligende ud.

Dersom dette forslag kun drejede sig om spørgsmålet om medlemsdemokratiet i firmapensionskasserne samt forsikringsvirksomhed, gruppelivsforsikring m.m., affødt af kollektivt indgåede aftaler arbejdstagere og arbejdsgivere imellem, og dersom man i øvrigt kunne påvise tilfælde, hvor dette demokrati ikke allerede findes, eller hvis der kunne påvises tilfælde, hvor forsøg på at opnå et sådant demokrati var mislykkedes, eller forslaget drejede sig om etiske principper eller større investeringsfrihed m.m. for pensionskasserne, ja, så ville forslaget kunne have opnået Fremskridtspartiets støtte.

Men det er jo ikke det, forslaget drejer sig om. Ved gennemlæsning af forslaget og bemærkningerne hertil erfarer man, hvad det er, der er forslagsstillernes egentlige formål, nemlig et ønske om politisk og ved lovindgreb at kunne gribe ind i demokratisk indgåede aftaler på arbejdsmarkedet. Så må Fremskridtspartiet sige fra, og derfor kan Fremskridtspartiet ikke stemme for dette forslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Selv om dette forslag ligger i umiddelbar forlængelse af L 153 og L 154, har jeg ikke helt så let ved at afvise det. Jeg synes faktisk stadig, det er en god idé, som det på sin vis også var i de to tidligere forslag, og her synes jeg, forslaget vil være lidt lettere at gennemføre, uden at vi trækker vore egne holdninger ned over andres penge og investeringer – for nu at sige det på den måde.

Jeg vil hverken give min tilslutning til eller afvise forslaget her og nu, men jeg vil lade det blive studeret nærmere under udvalgsbehandlingen.

Aage Frandsen (SF):

Jeg kunne også ved behandlingen af dette forslag lytte mig frem til, at der ikke er flertal for forslaget, men jeg konstaterede også, at Kristeligt Folkepartis ordfører i hvert fald ikke var helt så afvisende over for det. Om det nu var, fordi det var mindre gennemskueligt eller hvad,

ved jeg ikke, men i hvert fald kunne jeg lytte mig til en mere positiv holdning.

Så lagde jeg også mærke til, at økonomiministeren i sin afvisning brugte mange smukke ord. Jeg ved godt, at det ikke bare er noget, økonomiministeren gør, fordi det skal en minister gøre, men jeg forstod også, at det var en afvisning, og det vil jeg ikke prøve på at lade som om jeg ikke hørte. Men økonomiministeren og dermed også regeringen udviser jo helt åbenbart interesse for området, og det, der skiller os, er selvfølgelig nok spørgsmålet om, hvor meget man skal gribe ind. Men vi griber jo allerede ind i dag; der er lovgivning på området; reglen om de 50 pct. er jo lovfæstet. Og her vil vi sådan set åbne op, give større frihed, mens vi på nogle andre punkter vil præcisere i forhold til det, der er gældende nu, f.eks. det med den højest mulige forrentning.

Man kan godt lægge noget andet i det – det ved jeg godt, og jeg ved også, at man gør det, og jeg ved også, at tingene er i skred – men der er jo et signal i højest mulig forrentning, for hvis man begynder med at lave for mange investeringer, som nogle så mener måske nok på længere sigt kan give noget, men ikke helt sikkert kan gøre det på kort sigt, er det måske i overensstemmelse med princippet om højest mulig forrentning.

Men problemet er, at ordene »højest mulig forrentning« i bedste fald er intetsigende – ingen ved, hvad det er – og i værste fald antyder det en kortsigtet økonomisk vækst. Sådan forstår jeg det, når man bruger ordene, og så må jeg jo spørge: Hvorfor kan man så ikke ændre denne formulering, som vi både har i dette forslag og i de forslag, vi behandlede før, med henblik på at brede det mere ud, så man signalerer det, ministeren også siger, nemlig at det er i orden, at man tager både miljømæssige hensyn og etiske hensyn ind? Hvorfor skulle man ikke kunne skrive sådan nogle ting? Vi mener godt, man kan gøre det, ud fra at vi jo af hensyn til samfundet godt vil have, at man investerer på en bestemt måde.

Så er der igen spørgsmålet: Hvor er det, vi vil have grænsen? Her mener vi altså godt, at man fra samfundets side kunne præcisere nogle ting på dette felt, men der er ikke tale om, at vi synes, man skal lovgive i detaljer på området. Det er derfor, dette forslag ser anderledes ud end de to tidligere forslag.

Hr. Ole Hækkerup spurgte, om vi slet ikke har betænkeligheder. Nej, ikke ved forslaget

her. Det har vi ikke, vi har ikke betænkeligheder, når det drejer sig om at udvide demokratiet. Vi har også stillet forslag i Folketinget om, at man skulle lave arbejdspladsdemokrati, også på private virksomheder, selv om det var et indgreb i den frie forhandlingsret.

Når det drejer sig om arbejdsmiljø, har vi heller ikke problemer med at gribe ind. Vi ved godt, at man har det med at sige hos arbejdsmarkedets parter, at den danske model er en ren helligdom. Det bruger man, når det passer én, så er den danske model virkelig god; men jeg har somme tider tænkt på, om det er noget, man siger, når man ikke kan finde et bedre argument.

Vi har det sådan, at i forbindelse med overenskomstindgreb henviser vi ikke til den danske model, fordi den er sådan et eller andet flot noget. Nej, det er, fordi vi ikke vil have, at man griber ind i konfliktretten. Det er det, vi ikke vil have, og det er derfor, vi er modstandere af, at man griber ind i overenskomsterne. Det er konfliktretten, det er retten til at aktionere, som vi er imod at man griber ind i, men det er ikke noget med, at den danske model med arbejdsmarkedets parter er noget helt helligt. Sådan har vi det ikke.

Det er også derfor, vi gerne vil se på en række områder, hvor der er glidende overgange med hensyn til, hvad der er lovgivning, og hvad der ikke er lovgivning. På nogle områder er det ren lovgivning, og her har man ved lov fastlagt nogle ting, og bagefter udfylder arbejdsmarkedets parter rammerne inden for lovgivningen. Det gælder f.eks. arbejdsmiljø, og her er vi sandelig ikke tilhængere af, at man skal lade mere gå ud til parterne.

Vi kan altså konstatere, at der ikke er tilslutning til forslaget; men jeg vil ikke undlade at sige igen, at jeg er da glad for, at regeringen er optaget af de problemer. Jeg forstår det egentlig også sådan, at man lige så stille håber på noget og måske også synes, man er nødt til at presse på for, at tingene skal gå i en bestemt retning for pensionskassers vedkommende, både når det gælder åbenhed, og når det gælder de kriterier, de anvender, så det bliver i overensstemmelse med gældende praksis og den udvikling, at man flytter midlerne fra en snæver højest mulig forrentning til noget andet. Jeg forstår det også sådan, at når det drejer sig om åbenhed, er ministeren i hvert fald selv tilhænger af, at de udviser større åbenhed, og hvis de ikke gør det, kunne man måske forestille sig, at ministeren

på et tidspunkt følte sig kaldet til at hjælpe dem til det.

(Kort bemærkning).

Ole Hækkerup (S):

Jeg synes for det første, det var meget interessant at høre, at den danske aftalemodel var noget, SF havde til festlige lejligheder. Det tyder på, at der ofte er festlige lejligheder hos SF, for jeg kan da i hvert fald erindre, at jeg i min korte karriere herinde har hørt SF rose den danske aftalemodel, f.eks. i forbindelse med overenskomstindgrebet. Men det undrer mig noget, og under alle omstændigheder giver det anledning til spørgsmålet om, hvad man skulle sætte i stedet, hvis hr. Aage Frandsen ikke mener, den danske aftalemodel er hensigtsmæssig. Jeg har svært ved at forestille mig, at alternativet skulle være at anvende en konfliktmodel.

Det andet, jeg gerne vil sige, er, at hr. Aage Frandsen voldsomt kritiserede formuleringen »det højest mulige afkast«. Jeg skal bare henvise til, at hr. Aage Frandsen har skrevet om de to tidligere lovforslag, at de har til formål at sikre, at ATP giver et rimeligt afkast. Det kan godt være, at det højest mulige afkast til tider kan være vanskeligt at fortolke, men det må da være for intet at regne sammenlignet med problemet med at fortolke vendingen »et rimeligt afkast«.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg kunne godt høre, at hr. Aage Frandsen ikke rigtig troede på min tilslutning og derfor vel også mente, at de pæne ord, jeg sagde om de to første lovforslag, slet ikke var alvorligt ment, men det var de virkelig.

Vi har megen sympati for de ideer, der ligger i forslagene, og jeg synes, det er betydelig bedre på dette område. Pensionskasserne er jo ikke så brede som ATP og LD, når vi snakker om indflydelse, medansvar, ansvarlighed, bæredygtighed osv., for her repræsenterer medlemskredsen jo ikke hele vælgerbefolkningen, som den vitterlig gør i ATP, men en kreds, som eksempelvis repræsenterer den fagforening, den gruppe, man er medlem af i forvejen, og hvor man har et ansvar og et skabende fællesskab på andre områder.

Der er også virkelig brug for, at nogle engagerer sig i erhvervslivet; der er brug for, at nogle – i citationstegn, for det kan godt ske, at det på lang sigt er det bedste og også giver det bedste

ste økonomiske afkast – har råd til og lyst til at stille tålmodig kapital til rådighed. Børsinvestorer er overhovedet ikke tålmodige, og det er jo et af problemerne i dansk erhvervsliv, at hvis direktionen ikke fremviser sorte tal for hvert kvartal, rykker direktøren ud.

Derfor er der brug for nogle tålmodige investorer, som kan bidrage med lidt investeringer, der måske først giver afkast på længere sigt, og derfor er vi meget positive over for den idé, der ligger i forslaget her. Så må vi se på, om vi kan blive enige i udformningen.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg føler trang til lige at supplere med et par bemærkninger, også fordi jeg gerne vil bekræfte hr. Aage Frandsens udlægning af mit indlæg fra talerstolen.

Først vil jeg lige sige om ordene »højest mulige forrentning«, at jeg erkender, at når man ser dem og læser dem og hører dem, lyder de meget ensidige. Derfor kan det også virke lidt stødende, når man tænker på, at der er omkring 1.000 mia. kr. i de store tanke, og at man kun går efter én eneste ting, nemlig det højest mulige afkast. Det er jeg fuldstændig på det rene med, og derfor mener jeg i virkeligheden også, at det er en opgave i sig selv at prøve at belyse, hvordan de forskellige pensionsinstitutter lever op til det, der står i loven, og se på variationen af muligheder.

Der er nemlig også det, som hr. Ole M. Nielsen efterlyste, i disse pensionsfonde: meget tålmodig kapital, netop fordi der er tale om så langsigtede investeringer. Så billedet er langt, langt mere varieret og bredt i praksis, end man skulle tro ud fra de tre ord. I virkeligheden er de ord jo møntet på ledelsen i pensionskasserne og livsforsikringselskaberne. De skal holdes fast på, at det, de gør, er fornuftigt, og at de kan levere varen i form af udbetaling af pensioner i den størrelsesorden, de har forpligtet sig til, dengang de tog imod opsparringen. Men jeg vil gerne bidrage til at prøve at få belyst bredere, end det muligvis er lykkedes indtil nu, hvad der i praksis gemmer sig bag de tre ord »højest mulig forrentning«.

Dernæst til spørgsmålet om større åbenhed og gennemsigtighed. Der skal overhovedet ikke herske tvivl om, at på alle de områder, hvor det er muligt, når det gælder den finansielle sektor og pensionsopsparingsdelen, mener regeringen, at meget stor åbenhed og gennemsigtighed er nødvendig af mange forskellige grunde, ikke

mindst af hensyn til den demokratiske kontrol med, hvad der foregår i de pågældende selskaber. Det er meget komplicerede produkter, der leveres, og det gør det derfor endnu mere nødvendigt med gennemsigtighed og åbenhed.

Jeg plejer at sige i finansielle kredse, at den politiske interesse på dette område er meget, meget stor, og enten går sektoren derefter selv hen ad vejen, eller også kommer der et stigende politisk pres for at hjælpe på vej. Blot dette for at der ikke skal herske nogen tvivl om, at de fleste af intentionerne i SF's forslag i virkeligheden deles af regeringen.

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil godt endnu en gang takke økonomiministeren for disse bemærkninger både med hensyn til åbenhed og udøvelse af åbenhed og så også med hensyn til at få præciseret et mere tidssvarende udtryk for højest mulig forrentning.

Det kan godt være, at jeg ser lidt for firkantet på det eller lige så firkantet, som det er skrevet, og måske også mistænker, at nogle tog ordene lidt for bogstaveligt. Men under alle omstændigheder synes jeg, det var rart, hvis man fik skrevet mere præcist ind, hvad der ligger i det i dag, for det er ikke det samme, som der lå i det for 20 år siden. Det er jo ikke en ny betegnelse; den har eksisteret altid, og da betød den noget andet.

I den forbindelse vil jeg godt sige til hr. Ole Hækkerup, at i bemærkningerne forklarer vi de her ting ved at sige »rimelig«. Men i selve teksten – og det er jo lovteksten, det går efter – står der, at »pensionsordningerne skal forvalte deres midler således, at de inden for rammerne af en social, økonomisk og økologisk bæredygtig udvikling bliver til størst mulige gavn for pensionsordningen.«

Altså det går ud på, at det er en bredere betegnelse, og at ordet rimelig er nede i bemærkningerne. Det er sådan lige som for at forklare, at det ikke er vores mening, at man bare skal sådan solde pengene op – det er der nok ingen der kunne mistænke os for, men alligevel, det er det, vi har skrevet – men selve lovteksten, det er den, der gælder, og dér siges: social, økologisk og økonomisk bæredygtighed. Det vil sige, at der også ligger en forretning af økonomisk art i det.

Så vil jeg godt sige til hr. Ole M. Nielsen, at det jo selvfølgelig var unfair, når han rent faktisk var positiv over for vores forslag, at jeg

ikke hørte alle de positive udsagn, der kom fra hans side. Det vil jeg godt tilkendegive ved den her lejlighed så.

Men altså specielt tak for ministerens bemærkning i sidste omgang.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. februar 1999, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.18
